

Secția a treia

DECIZIE
cu privire la admisibilitatea

cererii nr. 43686/02 prezentate de Ioan CONDRACHE
împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită la 13 ianuarie 2009 într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Elisabet Fura-Sandström, Corneliu Bîrsan, Alvina Gyulumyan, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

Având în vedere cererea menționată anterior, introdusă la 28 noiembrie 2002,

Având în vedere observațiile prezentate de guvernul pârât și cele prezentate ca răspuns de reclamant,

După ce a deliberat în acest sens, pronunță următoarea decizie:

În fapt

Reclamantul, Ioan Condrache, este resortisant român, s-a născut în 1941 și are domiciliul în Matca, județul Galați. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

1. *Originea cauzei*

Prin hotărârea definitivă din 23 aprilie 1991, Judecătoria Tecuci a recunoscut dreptul de proprietate al reclamantului asupra unei case și a terenului aferent, cu o suprafață de 2 500 m², în urma unei tranzacții încheiate în cadrul unui litigiu de partaj succesoral, care a avut loc între reclamant, mama și sora sa, în calitate de moștenitori ai tatălui reclamantului, decedat în 1952.

La 14 mai 1992, Primăria Comunei Matca a întocmit un proces-verbal de punere a mamei reclamantului în posesia terenului respectiv. Procesul-verbal era semnat de primar și de alți patru funcționari ai primăriei și atesta faptul că persoanele respective s-au prezentat la fața locului și au constatat, în urma măsurărilor, că suprafața de 2 500 m² era situată în cadrul curții casei.

La 20 mai 1994, reclamantul a solicitat primăriei reconstituirea dreptului de proprietate asupra unei suprafețe de 1 795 m².

La 16 iunie 1994, Comisia județeană de aplicare a Legii nr. 18/1991 i-a eliberat reclamantului un titlu de proprietate pentru o suprafață de 2 500 m².

2. *Acțiunea în revendicare împotriva lui F.D.*

Constatând că o parte din respectivul teren era ocupată de un vecin, F.D., care refuza să îl părăsească, în cursul anului 1995, reclamantul a sesizat judecătoria cu o acțiune în revendicare împotriva respectivului vecin. F.D. a solicitat respingerea acțiunii, invocând faptul că achiziționase terenul în cauză în baza unui contract de vânzare-cumpărare autentic din 21 decembrie 1953, încheiat cu alte rude ale reclamantului. În fapt, F.D. susținea că terenul revendicat în speță făcea parte dintr-un teren de 2 148 m², pe care l-a cumpărat în 1953 prin contractul menționat anterior.

În speță, a fost efectuată o expertiză. Conform raportului de expertiză, terenul revendicat de reclamant avea o suprafață de 794 m² și se situa în curtea pârâtului. Expertul a calculat

această suprafață ca diferența dintre suprafața totală înscrisă în titlul reclamantului (adică 2 500 m²) și suprafața care a rezultat din măsurarea terenului pe care reclamantul îl deținea deja (adică 1 706 m²). Cu toate acestea, raportul indica și faptul că suprafața terenului în litigiu, astfel cum rezulta din măsurarea acestui teren, era de 815 m².

Reținând faptul că reclamantul și-a dovedit dreptul de proprietate prin titlul din 16 iunie 1994 și bazându-se pe concluziile expertizei, prin hotărârea din 13 noiembrie 1995, instanța a admis acțiunea și l-a condamnat pe F.D. să îi restituie reclamantului terenul de 794 m².

F.D. a formulat apel în fața Tribunalului Galați („tribunalul”), invocând faptul că judecătoria nu a ținut seama de titlul său de proprietate; de asemenea, acesta a indicat că se afla în posesia continuă a terenului de patruzeci și trei de ani și a solicitat administrarea unei noi expertize, precum și posibilitatea de a face dovada susținerilor sale prin declarațiile martorilor. Instanța a respins-o, reținând că probele solicitate nu erau convingătoare.

Prin hotărârea din 26 martie 1996, tribunalul a respins apelul lui F.D., reținând că a omis să își dovedească dreptul de proprietate printr-un titlu emis în temeiul Legii nr. 18/1991.

Prin hotărârea din 7 iunie 1999, Curtea de Apel Galați („curtea de apel”) a respins recursul introdus de F.D., confirmând în mod definitiv hotărârea din 13 noiembrie 1995.

3. Procedura vizând anularea parțială a titlului de proprietate al reclamantului

Între timp, la 14 mai 1996, F.D. a sesizat judecătoria cu o acțiune împotriva reclamantului și a comisiei județene care viza anularea titlului de proprietate al reclamantului în partea care aducea atingere dreptului de proprietate asupra terenului de 2 148 m², cumpărat în 1953. Acesta invoca faptul că respectivul teren reprezenta curtea casei și că s-a aflat în posesia continuă și fără probleme a acestuia din 1953. De asemenea, acesta considera că autoritățile nu au măsurat terenul la emiterea respectivului titlu.

Judecătoria a dispus o expertiză. Expertul a convocat părțile la 5 martie 1997 la sediul primăriei. Cu această ocazie, F.D. susținea că gardul dintre cele două proprietăți (a sa și cea a mamei reclamantului) a rămas neschimbat din 1953. La rândul său, reclamantul a precizat că mama sa nu a semnat contractul de vânzare-cumpărare din 1953. Apoi, expertul s-a prezentat la fața locului, a măsurat terenurile și le-a stabilit limitele.

Conform raportului de expertiză, reclamantul ocupa o parcelă de 1 834 m², adică cu 39 m² mai mult decât suprafața de 1 795 m² pe care o solicitase în 1994. Ținând seama de faptul că titlul reclamantului menționa o suprafață de 2 500 m², expertul a observat că exista o diferență de 666 m², care se afla în curtea lui F.D. De asemenea, expertul a luat act și de faptul că limitele între cele două proprietăți erau aceleași din 1953 și că vârsta lor era confirmată de existența unor butuci de vie plantați de F.D. în curtea sa, de-a lungul limitei care separa cele două proprietăți. Expertul a considerat ulterior că autoritățile nu au făcut măsurătorile corespunzătoare la momentul emiterii titlului din 16 iunie 1994, altfel s-ar fi putut constata faptul că punerea reclamantului în posesia întregii parcele de 2 500 m² înscrisă în acest titlu putea afecta proprietatea lui F.D. Prin urmare, expertul a concluzionat că modificarea titlului de proprietate al reclamantului era necesară pentru a putea pune capăt litigiului dintre cei doi vecini fără a aduce atingere terenului lui F.D. Totuși, acesta a precizat că instanța trebuia să se pronunțe în cauză.

Judecătoria a audiat martori care au confirmat existența gardului dintre cele două proprietăți.

Prin hotărârea din 20 octombrie 1997, bazându-se pe expertiză și pe declarațiile martorilor, judecătoria a admis acțiunea lui F.D. și a anulat parțial titlul de proprietate al reclamantului, în sensul în care a dispus ca suprafața menționată de acesta să fie redusă cu 705 m² (adică cu cei 666 m² situați în curtea lui F.D., la care se adaugă cei 39 m² în plus față de suprafața solicitată de reclamant în 1994).

Reclamantul a introdus apel la tribunal, invocând faptul că terenul de 2 500 m² îi aparținea în baza partajului succesoral dintre acesta, pe de o parte, și mama și sora sa, pe de altă parte.

Prin hotărârea din 28 aprilie 1998, tribunalul a respins apelul reclamantului, reținând că titlul său a fost emis prin încălcarea dreptului de proprietate al lui F.D. și în absența unor măsurători ale celor două terenuri limitrofe.

Prin hotărârea definitivă din 7 ianuarie 1999, curtea de apel a respins recursul reclamantului.

La 20 martie 2003, comisia județeană i-a emis reclamantului un nou titlu de proprietate pentru o suprafață de 1 861 m², în urma reducerii suprafeței în conformitate cu hotărârea din 20 octombrie 1997.

4. Demersurile în vederea executării hotărârii din 13 noiembrie 1995

În cursul anului 1999, reclamantul a solicitat unui executor judecătoresc deschiderea procedurii de executare silită împotriva lui F.D.

La 12 august 1999, executorul s-a prezentat la domiciliul lui F.D. și i-a comunicat că trebuia să se conformeze hotărârii definitive din 13 noiembrie 1995. Cu această ocazie, F.D. a precizat că titlul de proprietate al reclamantului din 16 iunie 1994 a fost modificat în partea referitoare la terenul în litigiu prin hotărârea definitivă din 7 ianuarie 1999, motiv pentru care a introdus o contestație la executarea silită la judecătorie (a se vedea în continuare). Acesta a prezentat documente justificative în această privință.

Prin procesul-verbal întocmit în aceeași zi, executorul a luat act de informațiile și documentele furnizate de F.D. și a decis să aștepte soluția tribunalului înainte de a efectua alte acte de executare în speță.

5. Contestația la executarea silită

În 1999, F.D. a sesizat judecătoria cu o contestație la executarea silită a hotărârii din 13 noiembrie 1995. Acesta a considerat că respectiva hotărâre nu mai putea fi executată datorită hotărârii curții de apel din 7 ianuarie 1999.

Prin hotărârea din 28 octombrie 1999, judecătoria a respins contestația, soluție confirmată, în urma apelului lui F.D., prin hotărârea tribunalului din 25 aprilie 2000, pe motiv că hotărârea din 13 noiembrie 1995 nu a fost modificată printr-o cale extraordinară de atac.

F.D. a formulat recurs în fața curții de apel. Reclamantul a solicitat respingerea recursului și a prezentat un certificat din 10 februarie 2000, emis de Prefectura Galați, și un altul din 13 martie 2000, emis de Primăria Comunei Matca, conform cărora un nou titlu de proprietate i-a fost emis pentru suprafața de 1 795 m² în temeiul hotărârii din 20 octombrie 1997, știind, de altfel, că era în continuare proprietarul suprafeței șterse din titlul de proprietate inițial, conform hotărârii din 13 noiembrie 1995.

Prin hotărârea definitivă din 16 octombrie 2000, curtea de apel a admis recursul lui F.D., a admis contestația sa la executare și a anulat astfel actele de executare silită. Curtea de apel a considerat că executarea silită nu era posibilă în speță, din cauza anulării titlului de proprietate pe care s-a bazat reclamantul în acțiunea sa în revendicare.

La 29 ianuarie 2001, reclamantul i-a solicitat Procurorului general al României să formuleze un recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești defavorabile. În perioada 2001-2002, acesta a adresat mai multe memorii Parchetului General al României, Ministerului Justiției și Primului-ministru, solicitându-le asistență în vederea executării hotărârii din 13 noiembrie 1995. Documentele de la dosar nu permit stabilirea urmărilor cererilor sale.

Capete de cerere

Din perspectiva art. 6 § 1 din convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1, reclamantul consideră că neexecutarea hotărârii din 13 noiembrie 1995 a adus atingere dreptului său de a accede la o instanță și dreptului său de proprietate asupra terenului de 794 m². Citând aceleași dispoziții,

acesta se plânge și de anularea titlului său de proprietate în partea referitoare la terenul în litigiu și anularea executării silită.

În drept

Reclamantul invocă art. 6 § 1 din convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1, ale căror părți relevante prevăd următoarele:

Art. 6 § 1

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

Art. 1 din Protocolul nr. 1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

Guvernul invocă excepția nerespectării termenului de șase luni pentru introducerea prezentei cereri. În această privință, el ia act de faptul că titlul de proprietate al reclamantului a fost anulat în partea sa referitoare la terenul în litigiu. O astfel de anulare reprezintă o împiedicare a executării ce are un caracter instantaneu, de la care începe să curgă termenul de șase luni prevăzut de art. 35 § 1 din convenție.

În orice caz, Guvernul subliniază faptul că, prin hotărârea din 16 octombrie 2000, Curtea de Apel Galați a constatat în mod definitiv că executarea silită a hotărârii din 13 noiembrie 1995 a Judecătoriei Tecuci nu era posibilă. Prin urmare, cel târziu începând cu 16 octombrie 2000, reclamantul avea la dispoziție șase luni pentru a introduce cererea. Guvernul reamintește că, dacă o persoană folosește căi de atac interne care ulterior se dovedesc ineficiente, termenul menționat anterior începe să curgă din momentul în care persoana în cauză și-a dat seama sau trebuia să își dea seama că aceste căi de atac erau ineficiente [*Bulut și Yavuz împotriva Turciei* (dec.), nr. 73065/01, 28 mai 2002]. În speță, contestația la executarea silită nu era formulată de reclamant, ci de F.D. Totuși, contestația viza tocmai executarea pe care reclamantul dorea să o obțină. Admiterea contestației la executare indica în mod clar faptul că executarea silită solicitată de reclamant nu era posibilă, devenind astfel o cale de atac ineficientă.

În replică, reclamantul arată că depășirea termenului de șase luni s-a datorat faptului că, la momentul respectiv, nu luase la cunoștință de posibilitatea de a sesiza Curtea și cu atât mai puțin de termenul stabilit în acest scop. Acesta precizează că nu a aflat că dispunea de o astfel de alternativă decât cu o lună înainte să depună cererea sa. Totuși, acesta precizează că a depus mai multe memorii pe lângă autorități în perioada 2001-2002.

Reclamantul solicită Curtea să respingă excepția ridicată de Guvern și să examineze cererea sa. În opinia sa, reparația unei nedreptăți trebuie să se facă fără a ține seama de timpul scurs până la introducerea cererii. În această privință, el a subliniat că vecinul său îi ocupa abuziv terenul din 1953.

Curtea reamintește că, în temeiul art. 35 § 1 din convenție, ea nu poate fi sesizată „decât [...] în termen de șase luni de la data pronunțării hotărârii interne definitive”.

Această regulă are ca obiect să asigure securitatea juridică și să vegheze la examinarea într-un termen rezonabil a cauzelor care invocă chestiuni referitoare la convenție. Aceasta urmărește protejarea autorităților și a altor persoane în cauză de incertitudinea în care le-ar plasa o perioadă prelungită de timp [*Masson împotriva Franței* (dec.), nr. 35801/03, 12 februarie 2008]. De asemenea, aceasta răspunde nevoii de a oferi persoanei în cauză un termen de reflecție suficient pentru a îi permite să aprecieze oportunitatea prezentării unei cereri Curții și pentru a defini conținutul acesteia. Astfel, ea marchează limita temporală a

controlului exercitat de Curte și semnalează, atât indivizilor, cât și autorităților statului, perioada dincolo de care acest control nu mai este posibil [*Diamantides și alții împotriva Greciei* (dec.), nr. 37673/02, 9 iunie 2005].

În cazul în care încălcarea pretinsă constă într-o „situație continuă”, termenul de șase luni nu începe să curgă decât din momentul în care situația continuă se încheie (*Acatrinei împotriva României*, nr. 7114/02, pct. 23, 26 octombrie 2006).

În speță, reclamantul se plânge de neexecutarea hotărârii definitive din 13 noiembrie 1995, pronunțată de Judecătoria Tecuci, prin care se dispunea unui terț să îi restituie un teren. Neexecutarea pretinsă poate fi analizată, inițial, ca o situație continuă.

Totuși, Curtea observă că, prin hotărârea definitivă din 16 octombrie 2000, Curtea de Apel Galați a constatat că executarea silită a hotărârii în cauză nu era posibilă din cauza anulării titlului de proprietate din 16 iunie 1994 pe care s-a bazat reclamantul în procedura în revendicare prin care a obținut câștig de cauză. Prin urmare, Curtea consideră că, în speță, curtea de apel i-a oferit reclamantului o explicație relevantă cu privire la imposibilitatea executării hotărârii care îi era favorabilă. Prin urmare, este vorba de o imposibilitate obiectivă de executare constatată printr-o hotărâre definitivă suficient de clară și motivată (a se vedea, *a contrario* și *mutatis mutandis* *Sabin Popescu împotriva României*, nr. 48102/99, pct. 72 și 75-76, 2 martie 2004).

Prin urmare, neexecutarea de care se plânge reclamantul a încetat să mai fie o simplă „situație continuă” cu mai mult de șase luni înainte de 28 noiembrie 2002, data introducerii cererii în fața Curții. Nici memoriile adresate de reclamant diferitelor instituții, nici faptul că nu a avut cunoștință de posibilitatea sesizării Curții nu pot justifica o altă abordare în speță.

În măsura în care reclamantul dorea să se plângă și de anularea actelor de executare prin hotărârea menționată anterior, acesta trebuia să sesizeze Curtea în termen de șase luni de la data pretinsei încălcări aferente. Același lucru este valabil pentru capetele de cerere referitoare la anularea titlului său de proprietate.

Rezultă că cererea este tardivă și trebuie respinsă în temeiul art. 35 § 1 și 4 din convenție.

În consecință, cererea trebuie declarată inadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte